

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA16/7
15. november 2016
Peter Olsen

2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

2017-mut aningaasanut inatsisissap aappassaaneernejarnissaanut allannguutissanut siunnersuummut matumuuna Inuit Ataqatigiinnit imatut oqaaseqaateqassaagut.

Inuit Ataqatigiit illuatungiliuttutut, illuatungiuuttuunerput atorluarlugu sunut tamanut saqqummiunneqartunut akerliuniaannarluta itigartitsiniaannarlutalu illuatungiuuttuusimangilagut.

Inuit Ataqatigiit partiupput piviusorsiorlut, suleqataarusussuseqartut, akisussaaffimmillu tiguseqataanissaminnut piareersimasut.

2017-mut aningaasanut inatsisissap suliarineqarnerani, isumaqatigiinniarnernilu oqaloqataalluarsimavugut peqataalluarsimasimallutalu. Inuit Ataqatigiinnilu peqataanissarput, akisussaaffimmillu tiguseqataanissarput anersaaralugu piareersimaffigalugulu isumaqatigiinniarnarit tamaasa ingerlattarsimavagut. Pissangalluta qilanaarlutalu inatsisissap naammassineqarnisaa utaqqiinnalersimallugulusooq. Tassa kisianni.....

Naluneqanngitsutut piffissami kingullermi, naalakkersuisooqatigiit ajalasooput, naalakkersuisooqatigiillu nutaat pilersinneqaqqammerlutik.

Taamaattumik una saqqummiunneqartoq, aningaasanut inatsisissap aappassaaneernejarnissaanut tunngatillugu allannguutissatut siunnersuut, naalakkersuisuusimasumit Randi V. Evaldsenimit atsiorneqarsimasoq, pimoorullugu tiguniangilarput, aningaasanullu naalakkersuisunngoqqammersup pingajussaaneerinnissaamut tunngatillugu saqqummiussassaa pissangalutta qilanaarlutalu utaqqissavarput.

Taamaattoq allanguutissamut siunnersuummut tunngatillugu naatsumik oqaaseqalaassagutta, nuannaarutigisatsinnik maluguniarsimavarput, nunatta karsiata isertitassaat, naatsersuutigineqarsimagaluartuninngaaniit 55 mio.kr.-ninik amerlanerusunik isertitaqarnerulertussanngorsimanera.

Aalisagaatigit nalitunerulersimapput, suliffeqarfissuaatigullu iluanaaruteqarnerulersimallutik, akileraarutigullu isertitassat amerlanerulersimallutik.

55 mio.kr. aningaasarpassuupput, iluatinnaqaat, atorfissaqaqaat pisariaqartinneqaqaallu. Atorneqassaqaarpullu. Qujanarujussuaq.

Maluginiakkatta aappaat tassaavoq Kiffartuussinissamut isumaqatigiisummut ukiumut 18, 1 mio.kr.-nik aningaasaliissuteqartoqaqqinnissaanik siunnersuuteqartoqarnera.

Pitsanngorsaasoqarnialernera nuannaarutigaarput. Kisianni isumaqataanerluta isumaqataannginerlutaluunniit massakut oqaatigisinnaangilarput.

18 mio.kr.-ninik aningaasaleqqinnikkut suna tamarmi aaqqinneqarsinnaanersoq paaseqqaarusunnarpoq. Tamanut naammaginartumik aaqqiinissamut 18 mio.kr. naammappat? Imaluunniit naamik?

Paaserusunnarsinnaavoq isumaqatigiissut atorunnaarsinneqassappat, nutaamillu isumaqatigiis-siortoqassagaluarpat, nunatta karsianut qanoq akeqassanersoq. Siunissaq eqqarsaatigalugu sorleq pitsaanerua akikinnerussavalu?

Apeqqutit qulaani pineqartut isummersulinnginnitsinni akissutissarsineqaaqqaartariaqarput.

Tamanna pillugu kissaatigissavarput apeqqutit qulaani pineqartut pingajussaaniinnginnerani Naalakkersuisunit akineqarsimassasut.

Naggataatigut:

Isumaqatigiinniartarnitsinni soorunami aamma mianerisassatta ilagisimavaat, pingaartitatta naleqartitattalu tungaatigut pilliuteqarpallaannginnissarput, pingaartitatta naleqartitattalu tungaatigut ersialaaruteqarnissarput.

2017-mut aningaasanut inatsisissamut taaseqataassagutta, akuerseqataassaguttalu kissaatigisimasatta ilaat makkuusut saqqummiukkusussinnaavakka:

- 5 mio. kr. (ukiumut) Meeqqat inuusuttullu isumagininnikkut nuna tamakkerlugu pilersaarusiornissaq timitalersuinissarlu – ukiut sisamat ingerlanerini katillugit 20 mio. kr.
- 2 mio. kr. (ukiumut) MIO paasissutissanik katersinissaannut angalanissamut iliuusissanullu tapiissutit – ukiut sisamat ingerlanerini katillugit 8 mio. kr.
- 3 mio. kr. (ukiumut) Nunaqarfinni inuussutissarsiornikkut nukissiuuteqarnikkullu siuarsaaneq ukiut sisamat ingerlanerini katillugit 12 mio. kr.
- Selskabsskat-ip appartinneqarnissaa imaaliiallaannaq akuersaarsinnaanngilarput.

Meeqqat atuarfiat

- Ukiuni tulliuuttuni sisamani Meeqqat atuarfiini atuartitaanermut pitsanngorsaaniissamut aningaasaliinissaq, minnerpaamik 10 mio. kr.-nik kissaatigaarput, ilaatigut forældreråd pilersinniagaq ukiumut 2 mio. kr.-nik atuiffiqineqannginnissaa siunnersuutigalutigu.
- Ukiuni tulliuuttuni sisamani 20 mio. kr, Meeqqat atuarfiisa aserfallatsaalineqarnerinut aningaasaliinissaq, sanaartornermut aningaasaateqarfimmit immikkut meeqqat atuarfiinut aningaasaliinikkut.

Kiffartuussinissamut isumaqatigiisummut kissaatit

1. Helistop, heliport
2. Mittarfeqarfiit sulisoqartitsinissamik pisussaaffilerlugit
3. Mittarfeqqanik sanaartornissaq: Disko aamma Kujalleq
4. Peqqinnissaqarfiup eqqugaannginnissaa (pitsorluttut majuartarfeqarnissaat)
5. Saaffiginniffissaq ataaseq
6. Isumaqatigiissut killilik
7. Isumannaallisaanermut piumasagaatit (AirGreenland-ip ukiorpassuarni inerisarnikuusaattut qaffasitsigisumik) / klausuleqartitsineq

Piumasagaatit allat – ukiuni aggersuni anguniagassat

Partiit akornanni isumaqatigiisummi siunnerfigineqartussatut Inuit Ataqatigiinnit kissaatigisavut tassaapput:

1. Partiit akornanni isumaqatigiisutaasumik Aaqqissuusseqqinneq pillugu Inatsisartut ataatsimiititaliaagallartumik pilersitsissasut

2. Tasiilami ilinniarnertuunngorniarfimmik ilinniarfimmilluunniit ingerlariaqqiffissamik allamik pilersitsinissaq siunnerfigineqassasoq
3. Nuna tamakkerlugu siammasissumik imminut pilersornikkut siuarsaanissap aningaasaliiffigineqarnissaa
4. Timersornikkut kultoorikkullu siuarsaanissamut aningaasaliniinissaq
5. Qimussersuaaqqap ukiumut aaliangersimasunik kulturikkut aningaasaliuttakkatsinniit aningaasaliiffigineqarsinnaalernissaata aqutissiuunneqarnissaa.
6. Sanaartornikkut attaveqaatitigullu piorsagassat:
 - a. Illoqarfiit nunaqarfiillu aamma savaateqarfiit akornanni aqquserniornernut siuarsataasumik aningaasaliissutit.
 - b. Nunaqarfinni namminerisamik illuliorsinnaaneq siuarsarlugu aningaasaliissutit pilersinnissaat.
 - c. Sinerissami arsaattarfinnik sanaartornissaq siunertarlugu aningaasaliissuteqarnissaq.
7. Inuit nunatsinni naligiinnginnerat pillugu misissuineramik aallartitsisoqassasoq.
8. Inatsisartoqarfiup siulittaasoqarfiata aningaasatigut aqunneqarnerata ammanerusumik ingerlanneqarnerulernissaa.

Taamatut oqaaseqaateqarluta oqaluuserisassaq pingajussaaneerreqannginnermini aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiisitaliamut ingerlateqqaarneqarnissaa innersuussutigaarput.

Qujanaq.
Peter Olsen